

УДК: 612:615.814.1

СУСЛЕНКО І.В.

СТАТЕВОВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ ВЕГЕТАТИВНИХ НОРМАТИВІВ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ (ІНФОРМАЦІЯ 1)

Кафедра реабілітаційних технологій Вінницького інституту Університету "Україна"
(науковий керівник доктор медичних наук, професор В.Г.Макац)

В статті наведені статевовікові нормативи для функціонально-вегетативної діагностики дітей молодшого шкільного віку. Зроблений висновок про їх ідентичність для всіх груп 7-11 років.

Ключові слова: функціонально-вегетативна діагностика, статевовікові нормативи, молодший шкільний вік.

The article presents the sex and age standards for functional-vegetative diagnosis of primary school age. The conclusion of their identity for all groups of 7-11 years.

Keywords: functional-vegetative diagnosis, sex and age ratios of primary school age.

В статье приведены возрастные нормативы для функционально-вегетативной диагностики детей младшего школьного возраста. Сделан вывод об их идентичности для всех групп 7-11 лет.

Ключевые слова: функционально-вегетативная диагностика, половые и возрастные нормативы, младший школьный возраст.

Актуальність проблеми. Згідно рекомендаціям Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), однією з основ реабілітаційної медицини повинна стати електропунктурна діагностика і "рефлексотерапія" (*Міжнародна нарада ВООЗ, Єрван, 19.09.03*) [1,2,3,4,6,7]. На V-му з'їзді ВООЗ (16.11.10) офіційно було визнано реабілітаційне значення традиційної Чжень-цзю терапії (ЧЦТ) і оприлюднила інформацію про її реєстрацію в ООН [8]. При цьому на Всесвітній Асамблеї охорони здоров'я (11.01.14) ВООЗ оголосила про стратегію в області комплементарної медицини на 2014-2033 роки і звернулася до держав-учасниць з рекомендацією адаптувати її в національні програми охорони здоров'я та реабілітації [5].

Сьогодні стало відомо про зроблене в Україні відкриття невідомої раніше "Функціонально-вегетативної системи людини" (ФВС) [9–15], яка підтверджує біофізичну реальність "акупунктурних каналів" традиційної Чжень-цзю терапії (ЧЦТ), їх безпосереднє відношення до вегетативного гомеостазу і вимагає свого місця в системній фізіології, та перегляду сучасних освітніх і реабілітаційних програм. НДР є фрагментом Програми "Двох етапна система функціональної реабілітації вегетативних порушень у дітей, проживаючих в зоні екологічного контролю України", не має аналогів і виконується згідно Доручень Кабінету Міністрів України №12010/87.

Мета і засоби дослідження. Метою проведеного дослідження є розробка статевовікових нормативів функціонально-вегетативного здоров'я дітей молодшого шкільного віку на основі "Функціонально-вегетативної діагностики (ФВД) за В.Г.Макацом [13], яка рекомендована до використання в реабілітаційній практиці рішеннями Вченої Ради МОЗ України та його проблемних комісій: Педіатрія, Акушерство і гінекологія, Квантова медицина, Гематологія і трансфузіологія, Нова медична техніка і нові засоби діагностики (протокол № 5 від 25.12.1991р.; протокол №1.08-01 від 11.09.1994р.). Аналіз експериментальних даних проведений на базі оригінального пакету комп'ютерних програм "Пошук", вірогідність показників оцінювалася засобами параметричної і непараметричної статистики за програмами комп'ютерних технологій.

Таблиця 1

Репрезентативні діагностичні ФАЗ

Традиційний канал	МАН *	ФН	Традиційний канал	МАН *	ФН
Легені	LU	P	Сечовий міхур	BL	V
Товстий кишковик	LI	GI	Нирки	KI	R
Шлунок	ST	E	Перикард	PC	MC
Селезінка - підшлункова залоза	SP	RP	Трійний обгирвач	TE	TR
Серце	HT	C	Жовчний міхур	GB	VB
Тонкий кишковик	SI	IG	Печінка	LR	F

*МАН – міжнародна номенклатура ВООЗ;
ФН – її французький аналог.

При розрахунках статевовікових нормативів і аналізі системно-вегетативної залежності користувалися міжнародною акупунктурою номенклатурою (МАН), запропонованою ВООЗ (табл.1) і відомими рівнями функціонально-вегетативної рівноваги: ПА-зн (значна перевага парасимпатичної активності); ПА-в (виражена перевага парасимпатичної активності); ФкП (функціональна компенсація парасимпатичної активності); ВР (вегетативна рівновага); ФкС (функціональна компенсація симпатичної активності); СА-в (виражена перевага симпатичної активності); СА-зн (значна перевага симпатичної активності)[13].

Експериментальна частина

Проведена в санаторно-курортних умовах контрольоване оздоровлення дітей, направлених на оздоровлення по програмі "Двох етапна реабілітація вегетативних порушень у дітей, проживаючих в зоні радіаційного (екологічного) контролю України" (Доручення КМ України № 12010/87), вимагає детального експериментально-архівного аналізу його реабілітаційної ефективності. При цьому на перше місце виступає необхідність функціонально-вегетативного аналізу по групі дітей молодшого шкільного віку (7-11 років).

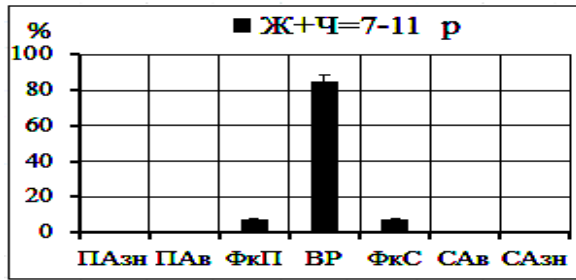
Представлений для аналізу архівно-експериментальний матеріал містить інформацію про обстеження 14.456 дітей на протязі 1984-2009 років. З указанного масиву відібрано 4464 дітей молодшого шкільного віку. З них 2312 склали жіночу групу і 2152 дітей - чоловічу. 4025 дітей проживали в регіонах екологічного (радіаційного) контролю за фактором ДОЦЗ-ПРВМОЗ (доза опромінення щитовидної залози, що не перевищує рівнів установлених МОЗ України). 439 дітей проживали в УМОВНО ЧИСТИХ регіонів України.

Статевовікові нормативи ФВД дітей молодшого шкільного віку (7-11 років).

Практика показує, що статевовікові особливості нормативів функціонально-вегетативної діагностики у дітей молодшого шкільного віку (МШВ) вимагають деталізації. Ми звернули увагу на доцільність їх перегляду в змішаній статевовіковій групі і по групам, сформованим по окремим рокам життя. В групу експериментальної уваги було відібрано 1120 дітей з коефіцієнтом вегетативної рівноваги (к-ВР) 0,94-1,06 (крайні межі "зони вегетативної рівноваги). З них 581 в жіночій групі і 539 в чоловічій. Середні системно вікові нормативи по окремим функціональним системам (LU,PC,HT,SI,TE,LI,SP,LR,KI,BL,GB,ST) наведені у % (друга стрічка нормативних таблиць). Обробка значного масиву експериментальних матеріалів і їх аналіз свідчить про наступне.

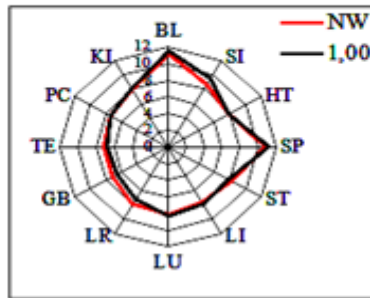
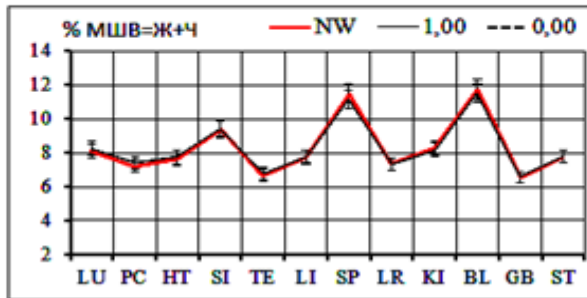
Порівняння нормативних гістограм (мал.2-4) з гістограмою змішаної за статтю і віком групи (мал.1) не виявило вірогідних середньо системних нормативних

відмінностей. Останнє вказує на їх ідентичність по жіночій і чоловічій групах молодшого шкільного віку.

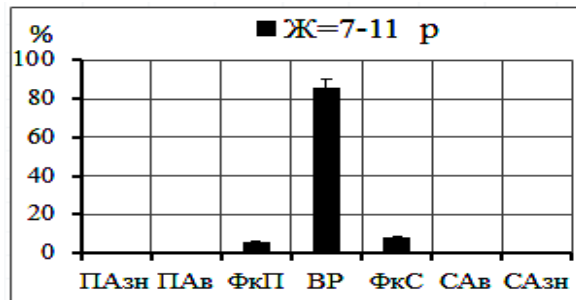

Мал.1 Змішана статевовікова група МШВ – 1120 дітей жіночої і чоловічої статі. Специфічна дисперсія вегетативних рівнів і нормативна активність окремих функціональних систем (в %)...

k VG	LU	PC	HT	SI	TE	LI	SP	LR	KI	BL	GB	ST
1,00	8,28	7,40	7,75	9,39	6,79	7,80	11,16	7,34	8,18	11,53	6,59	7,80

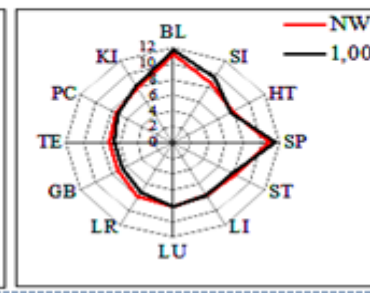
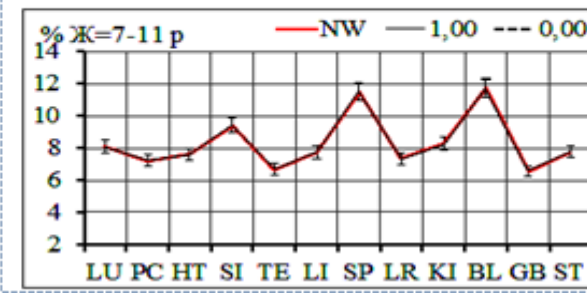

ФУНКЦІОНАЛЬНО-ВЕГЕТАТИВНИЙ ДІАГНОЗ:
 ПАзн=до 0,75
 ПАв=0,76-0,86
 ФкП=0,87-0,94
1 ВР=0,95-1,05
 ФкС=1,06-1,13
 САв=1,14-1,26
 САзн=1,27 i >

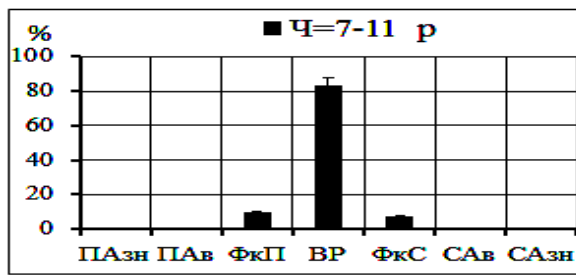

Мал.2 Змішана по віку жіноча нормативна група МШВ – 581 дитина. Специфічна дисперсія вегетативних рівнів і нормативна активність окремих функціональних систем...

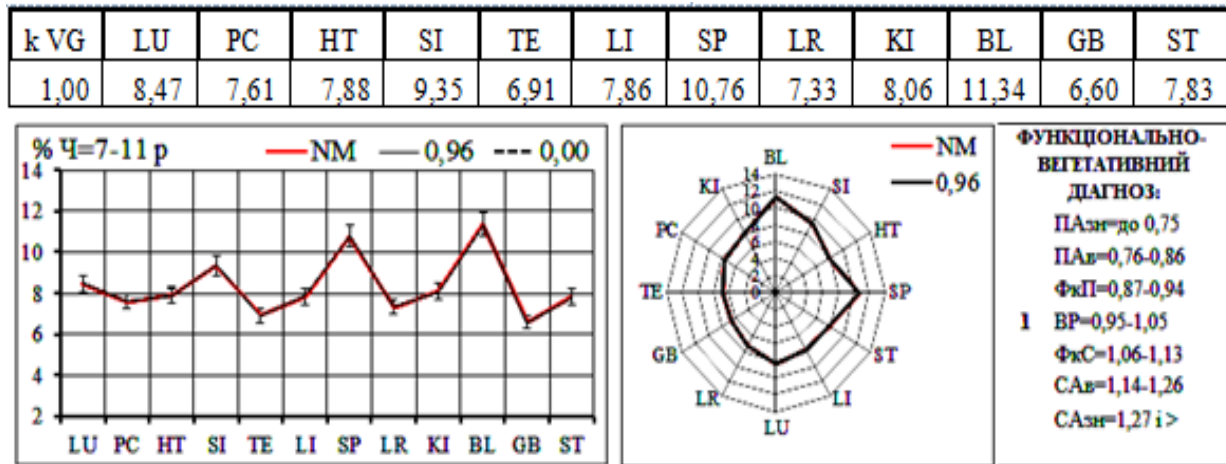
k VG	LU	PC	HT	SI	TE	LI	SP	LR	KI	BL	GB	ST
1,00	8,10	7,21	7,62	9,43	6,69	7,74	11,52	7,34	8,28	11,72	6,58	7,78

ФУНКЦІОНАЛЬНО-ВЕГЕТАТИВНИЙ ДІАГНОЗ:
 ПАзн=до 0,75
 ПАв=0,76-0,86
 ФкП=0,87-0,94
1 ВР=0,95-1,05
 ФкС=1,06-1,13
 САв=1,14-1,26
 САзн=1,27 i >

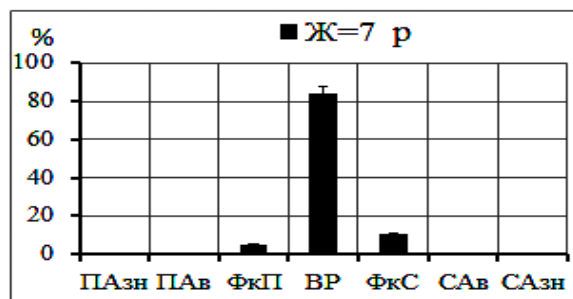
Мал.3 Змішана по віку чоловіча нормативна група МШВ – 539 дітей. Специфічна дисперсія вегетативних рівнів і нормативна активність окремих функціональних систем...

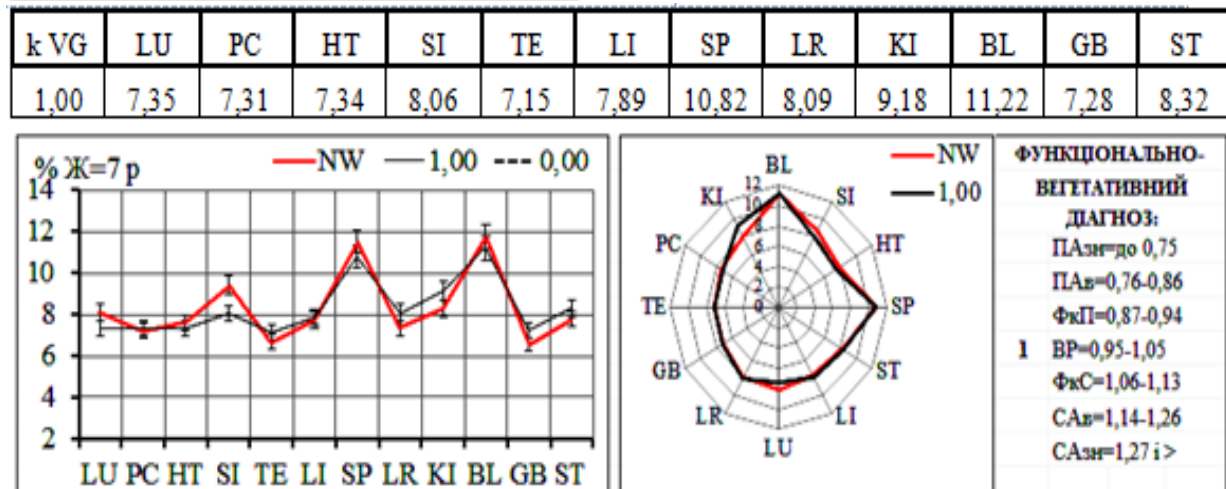
Стало питання про реальність статевовікових особливостей нормативів ФВД по окремим рокам життя. Проведені розрахунки (по спеціальним комп'ютерним програм) і системний функціонально-вегетативний аналіз отриманих матеріалів по окремим рокам в жіночій і чоловічій групах свідчить про стандартний характер системної залежності в умовах середньої фізіологічної норми (мал.4–8 по жіночій групі; мал. 9–13 по чоловічій групі).

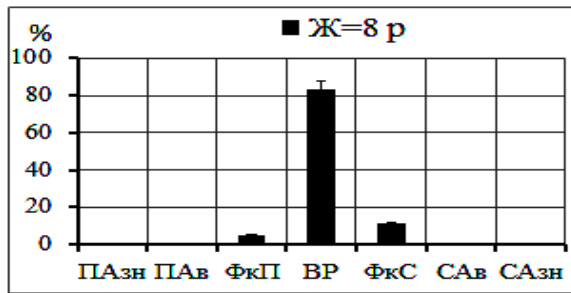
Єдиним критерієм оцінки стану функціонального здоров'я дітей молодшого шкільного віку виступає коефіцієнт вегетативної рівноваги (к-ВР), який указує на задовільне (або незадовільне) співвідношення "симпатичної-парасимпатичної активності". Його відхилення від середньої зони норми (0,95–1,05) указує на відповідну парасимпатичну, або симпатичну функціонально-вегетативну перевагу.

Нормативи жіночих груп молодшого шкільного віку (по рокам життя)

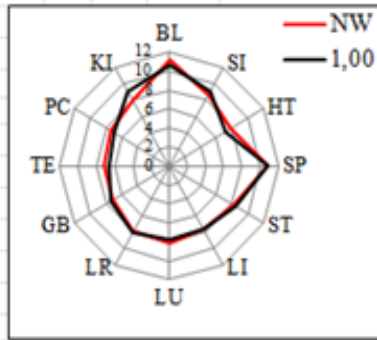
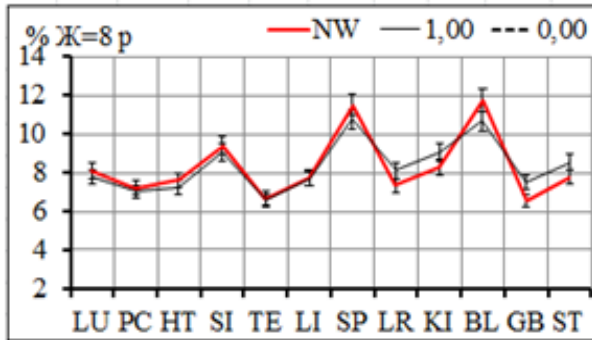
Мал.4 Жіноча нормативна група МШВ – 56 дітей 7 років. Дисперсія вегетативних рівнів і нормативна активність окремих функціональних систем... (мал..5-8).

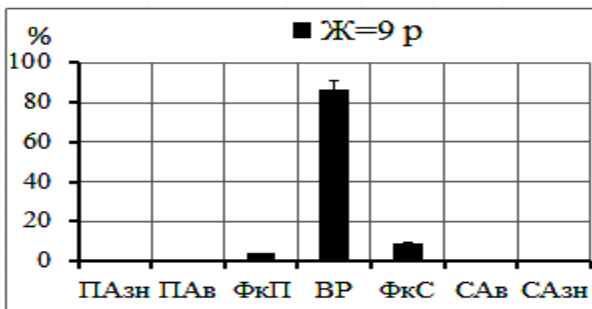

Мал.5 Жіноча нормативна група МШВ – 104 дитини 8 років. Дисперсія вегетативних рівнів і нормативна активність окремих функціональних систем...

k VG	LU	PC	HT	SI	TE	LI	SP	LR	KI	BL	GB	ST
1,00	7,80	7,02	7,23	9,04	6,58	7,68	10,76	8,11	9,08	10,67	7,50	8,54

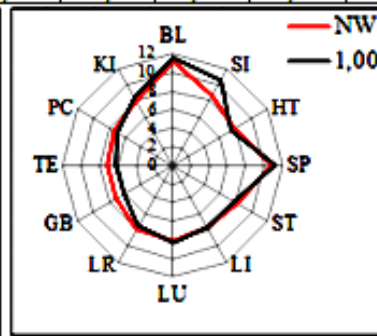
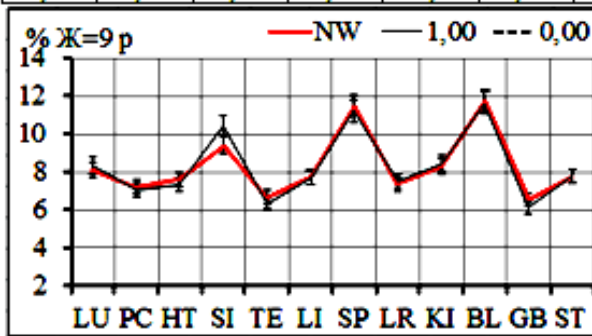

ФУНКЦІОНАЛЬНО-ВЕГЕТАТИВНИЙ ДІАГНОЗ:	
ПАЗН=до 0,75	
ПАВ=0,76-0,86	
ФкП=0,87-0,94	
I ВР=0,95-1,05	
ФкС=1,06-1,13	
САВ=1,14-1,26	
САЗН=1,27 i >	

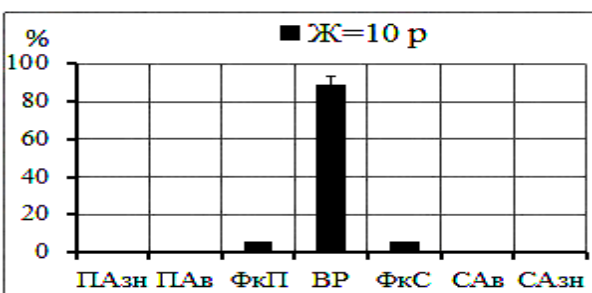

Мал.6 Жіноча нормативна група МШВ – 129 дітей 9 років. Дисперсія вегетативних рівнів і нормативна активність окремих функціональних систем...

k VG	LU	PC	HT	SI	TE	LI	SP	LR	KI	BL	GB	ST
1,00	8,33	7,06	7,37	10,46	6,33	7,69	11,21	7,51	8,47	11,63	6,12	7,80

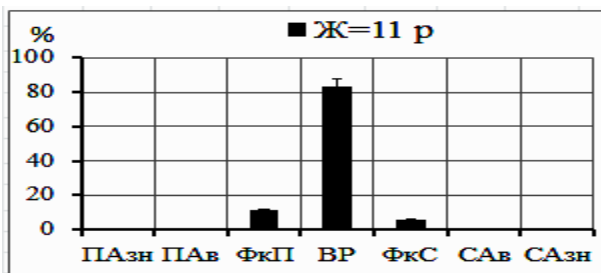
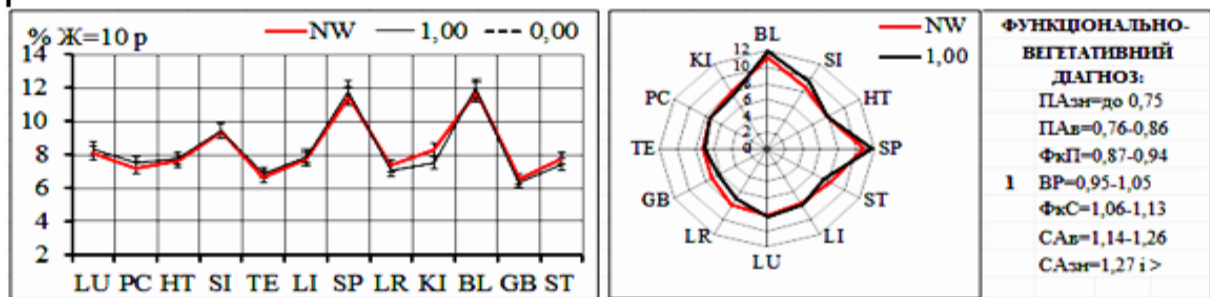

ФУНКЦІОНАЛЬНО-ВЕГЕТАТИВНИЙ ДІАГНОЗ:	
ПАЗН=до 0,75	
ПАВ=0,76-0,86	
ФкП=0,87-0,94	
I ВР=0,95-1,05	
ФкС=1,06-1,13	
САВ=1,14-1,26	
САЗН=1,27 i >	

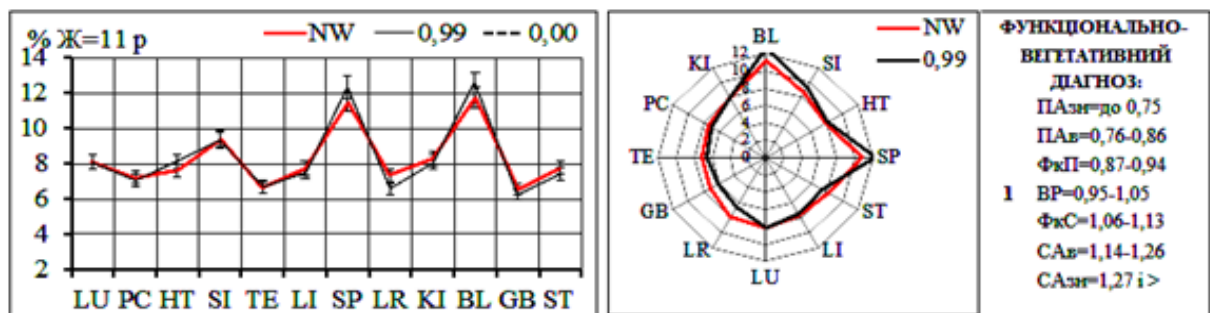
Мал.7 Жіноча нормативна група МШВ – 166 дітей 10 років. Дисперсія вегетативних рівнів і нормативна активність окремих функціональних систем...

k VG	LU	PC	HT	SI	TE	LI	SP	LR	KI	BL	GB	ST
1,00	8,35	7,52	7,78	9,44	6,91	7,92	11,82	7,06	7,49	11,95	6,37	7,41

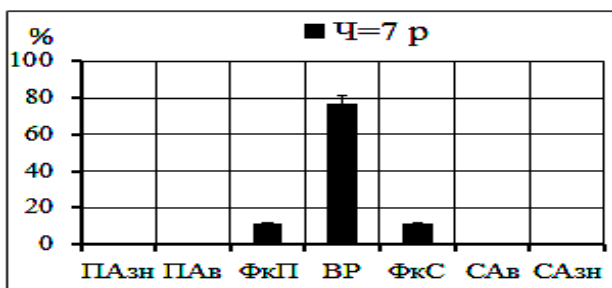

Мал.8 Жіноча нормативна група МШВ – 126 дітей 11 років. Дисперсія вегетативних рівнів і нормативна активність окремих функціональних систем...

k VG	LU	PC	HT	SI	TE	LI	SP	LR	KI	BL	GB	ST
0,99	8,11	7,07	8,11	9,30	6,66	7,55	12,37	6,57	8,07	12,58	6,23	7,39

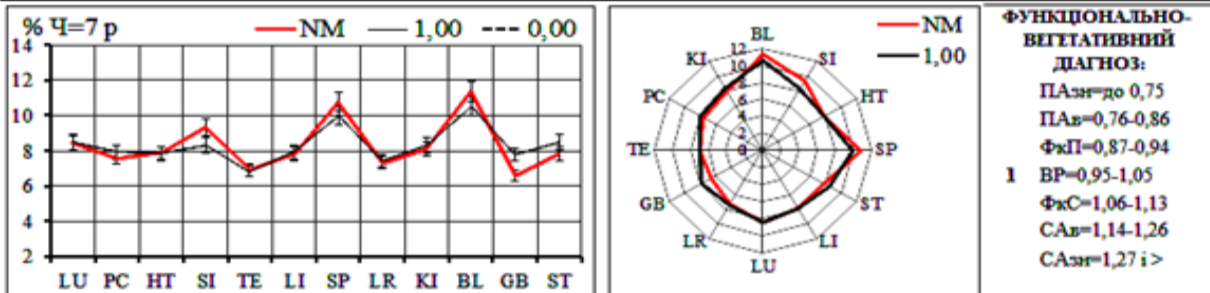

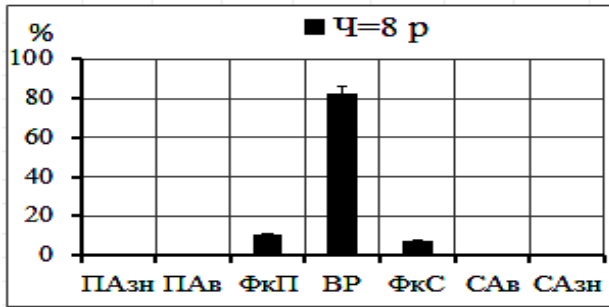
Нормативи чоловічих груп дошкільного віку (по рокам життя)

Мал.9 Чоловіча нормативна група МШВ – 61 дитина 7 років. Дисперсія вегетативних рівнів і нормативна активність окремих функціональних систем...

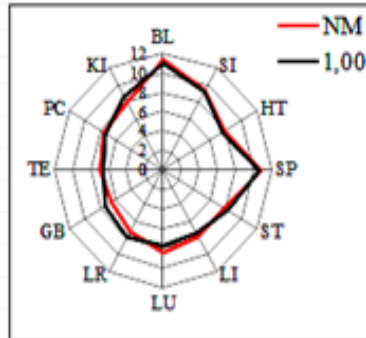
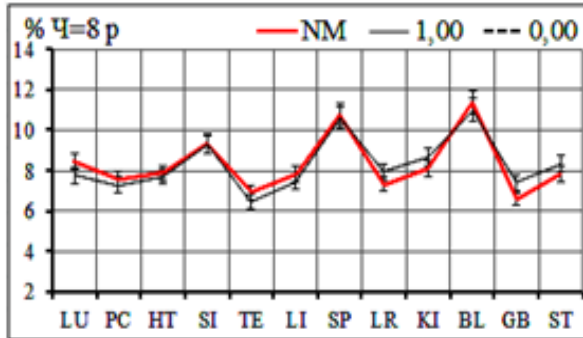
k VG	LU	PC	HT	SI	TE	LI	SP	LR	KI	BL	GB	ST
1,00	8,50	7,93	7,87	8,31	6,85	7,94	9,99	7,44	8,32	10,57	7,79	8,50

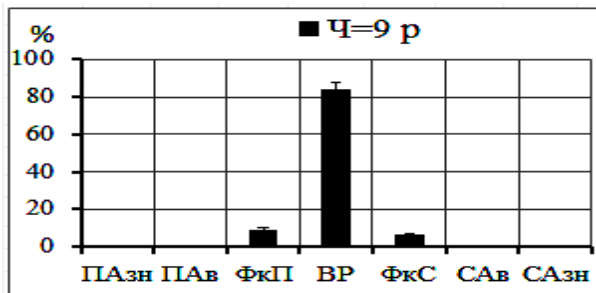

Мал.10 Чоловіча нормативна група МШВ – 96 дітей 8 років. Дисперсія вегетативних рівнів і нормативна активність окремих функціональних систем...

k VG	LU	PC	HT	SI	TE	LI	SP	LR	KI	BL	GB	ST
1,00	7,76	7,30	7,71	9,28	6,48	7,45	10,59	7,95	8,69	11,01	7,40	8,36

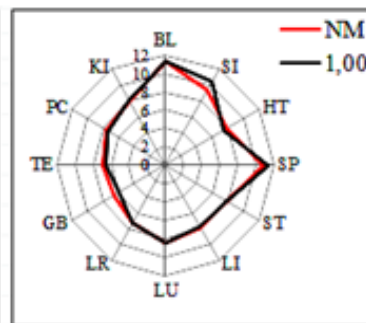
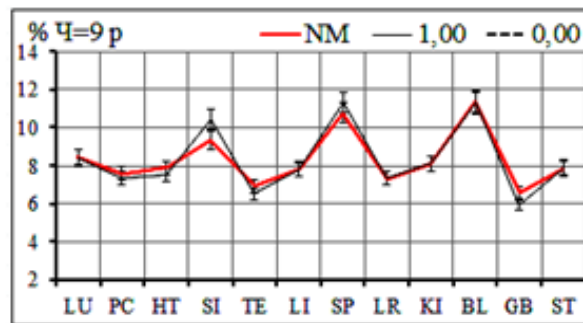

ФУНКЦІОНАЛЬНО-ВЕГЕТАТИВНИЙ ДІАГНОЗ:	
ПАЗн=до	0,75
ПАв=	0,76-0,86
ФкП=	0,87-0,94
ВР=	0,95-1,05
ФкС=	1,06-1,13
САв=	1,14-1,26
САзн=	1,27 i >

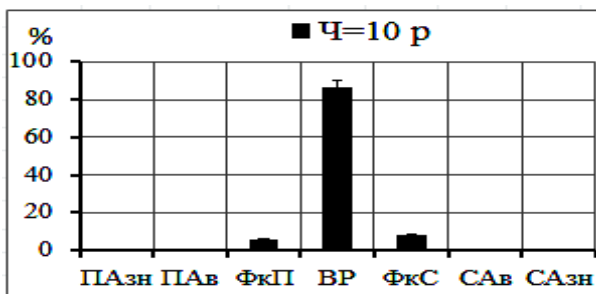

Мал.11 Чоловіча нормативна група МШВ – 117 дітей 9 років. Дисперсія вегетативних рівнів і нормативна активність окремих функціональних систем...

k VG	LU	PC	HT	SI	TE	LI	SP	LR	KI	BL	GB	ST
1,00	8,41	7,38	7,53	10,48	6,52	7,79	11,32	7,36	8,13	11,29	5,92	7,89

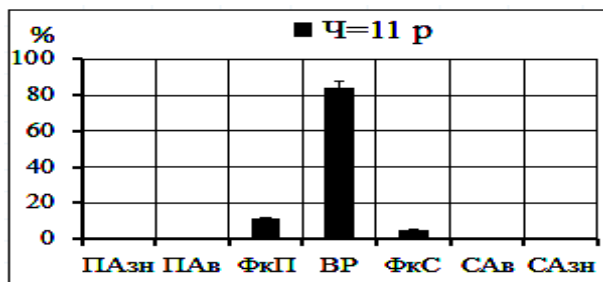
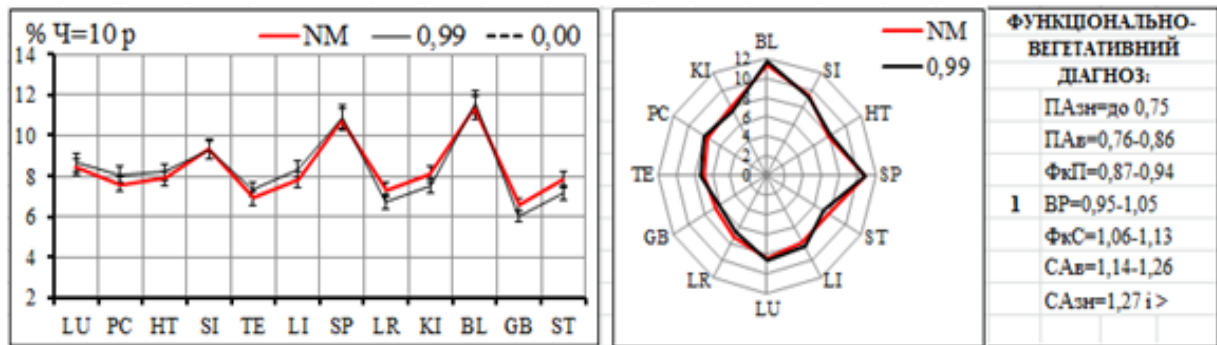

ФУНКЦІОНАЛЬНО-ВЕГЕТАТИВНИЙ ДІАГНОЗ:	
ПАЗн=до	0,75
ПАв=	0,76-0,86
ФкП=	0,87-0,94
ВР=	0,95-1,05
ФкС=	1,06-1,13
САв=	1,14-1,26
САзн=	1,27 i >

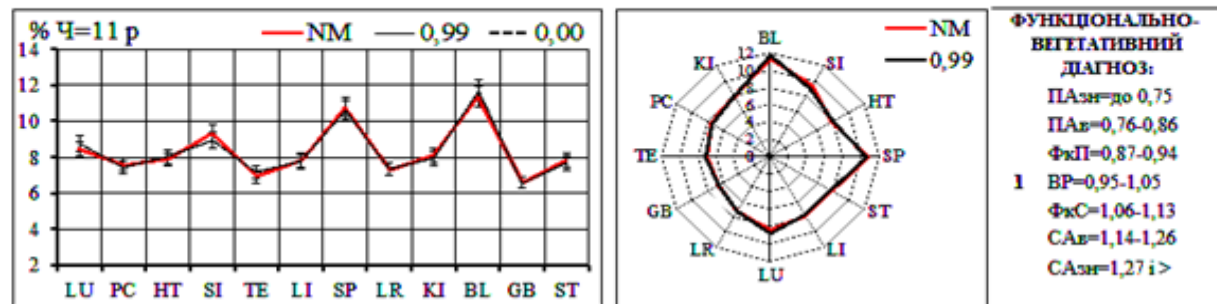
Мал.12 Чоловіча нормативна група МШВ – 123 дитини 10 років. Дисперсія вегетативних рівнів і нормативна активність окремих функціональних систем...

k VG	LU	PC	HT	SI	TE	LI	SP	LR	KI	BL	GB	ST
0,99	8,70	8,08	8,19	9,31	7,37	8,35	10,92	6,73	7,52	11,62	6,02	7,18

Мал.13 Чоловіча нормативна група МШВ – 142 дитини 11 років (мал. 13). Дисперсія вегетативних рівнів і нормативна активність окремих функціональних систем...

k VG	LU	PC	HT	SI	TE	LI	SP	LR	KI	BL	GB	ST
0,99	8,77	7,45	8,04	8,96	7,14	7,75	10,62	7,37	7,95	11,69	6,59	7,69

Висновки.

1. В молодшому шкільному віці нормативи по окремим рокам життя суттєво не відрізняються від виведених середньо статистичних показників для вікової групи 7-11 років. Відмічені коливання не вірогідні і не впливають на трансформацію функціонально-вегетативних рівнів (ФВ-рівнів) в указаних нормативно вікових групах дітей.

2. Для практичної оцінки значення виведених нормативів необхідно вивчити статевовікову залежність ФВ-рівнів від проживання дітей в регіонах екологічного (радіаційного) забруднення.

Використана література

1. Бойцов И.В. Основные принципы электропунктурной диагностики // Рефлексотерапия. – № 3(06) 2003. - С.51-24
2. Макац В., Макац Є., Макац Д., Макац Д. Енергоінформаційна система людини. Біодіагностика і реабілітація вегетативних порушень. Том 2. // Україна-Вінниця, 2007, - 200 С.
3. Шень Чжицзян. О тенденции развития медицинской акупунктуры в мире // Рефлексотерапия и комплементарная медицина. №1(1), 2012.–С.14-16.
4. Makats V., Makats D. et al. Functional vegetology. Theoretical and practical mistakes of the eastern acupuncture. (volume-3) . – Ukraine, Vinnytsia, 2012. – 102 p. - ISBN 978-966-2770-46-9.

5. Makats V., Makats E., Makats D., Makats D. Functional vegetology. Diagnostics, prognosis and correction of child systemic disorders (volume-2). - Ukraine, Vinnytsia, 2012. - 234 p. – ISBN 978-966-2770-65-0.
6. Makats V., Makats E., Makats D., Makats D. Functional vegetology. Diagnostics, prognosis and correction of child systemic disorders (volume-2). - Ukraine, Vinnytsia, 2012. - 234 p. – ISBN 978-966-2770-65-0.
7. Валькова Н. Ю. Сравнительная оценка инструментальной валидности анкетного вегетативного тестирования и индекса Кердо как методов интегральной оценки вегетативной регуляции // Проблемы науки и практики : региональный подход. – Архангельск, 2000. – С. 118–121.
8. Жученко П.Г., Лісовська Т.В. Біогальванізація, біоенергодіагностика, біоактиваційна та антибактеріальна терапія у вирішенні проблеми запальних захворювань в гінекології. / під ред. д.м.н. В.Г.Макаца. – "УНІ-ВЕРСУМ - Вінниця", 1998. – 119 с.
9. Василенко А.М. Егоров В.В., Козко А.А. Комплементарная медицина на пути к правовому регулированию // Рефлексотерапия и комплементарная медицина. – №1(7), 2014. – С.4-24.
- Розанов А.Л. Метод электропунктурной диагностики "Прогноз"// Рефлексотерапия. – № 1(04)2003. – С. 26-39.
10. Тогоев А.М., Пономарев А.В., Усупбекова Б.Ш., Василенко А.М. Внедрение методов рефлекторной диагностики и без лекарственной терапии в отделении восстановительного лечения городской поликлиники // Рефлексотерапия. – № 3(14), 2005. – С.50-56.
11. Makats V., Makats D., Makats E., Makats D. Power-informational system of the person (biophysical basics of Chinese Chzhen-tszju Therapy) . – Vinnitsa. 2005. – Part 1. – ISBN 966-821-3238. – P. 259.
12. Makats D. Functional-vegetative certification child the population living in the zone of radiation control of Ukraine (Vinnytsya, Lviv, and Chernivtsi region). – Ukraine, 2013. – 340 p. – ISBN 978-966-2770-96-4.
13. Makats V., Makats D., Makats d., Makats E. Pover-informational system of the person (biophysical basics of Tsen Tsu Therapy) . – Part 1. – Ukraine - Vinnytsia, 2005. – 215 p.
14. Makats V., Makats E., Makats D., Makats D. Functional vegetology as a division of contemporary medicine (Volume-1) . – Ukraine, Vinnytsia, 2012. – 322 p. – ISBN 978-966-2770-46-9.